

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 kor
Félévre — 12 .
Negyedévre — 6 .
Egy hóra — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1911.

XL. évfolyam 140. szám.

Csütörtök, június 22.

A nemzeti jellem.

— június 22.

Az utóbbi időben sokat foglalkoztatja a gondolkodókat az ugynevezett nemzeti jellem kérdése. A kérdés, a nagy társadalmi mozgalmak közepette érdekes is és érdemes is arra, hogy néha-néha elmélyedjünk benne s boncolgassuk vagy kutassuk mélységeit. Különösen érdemes, sőt szükséges foglalkozni többször ezzel a kérdéssel nálunk, ahol a nemzeti jellem erősen ingadozó.

A jellem fejlődése nem gyors. Főként a nemzeti jellemé. Alakító körülményei s alakuló elemei szerfölött változatosak. Összhangba hozni őket oly nehéz. A nemzetek a maguk jellemét az élet árjaira fejtik ki, oly viszonyok és kedélyhullámzások közt, melyek kizárólag az övék s ugyanaz a lelkület, mely az eredményt létre hozta: kell annak igazi megértéséhez, utólagos magyarázásához.

Nem egységes tények határozzák meg a jellem lényegét, hanem az egész életet átható eszme, vagy érzés ereje, az egyén világlátásának magassága. Egy nemzet épp úgy nevelődik, mint az egyén. Hat és ellenhatásokat fogad be kifejlődése törvényszerű fokozataira. Kivált egy mivelődni csak nem régi kezdő, sokoldaluan képzett, sokféle munkás és — folyton haladó népektől körülvett nemzet a dolog természeténél fogva hatásokat, fejlődési irányokat fölvenni kénytelen, — akár jók azok, akár ellenkezői.

Külső és belső körülmények gátoltak fejlődésünkben épp akkor, mikor az eszmék és tudományok mindent kifejtő forrongásai-

ból nyugati szomszédaink a legtöbb hasznot húzták s az emberiség haladásának előcsapataként a vadon erdőségből új meg új tért hódítottak boldogabb testvéreik gondolkodása és cselekvése számára. Mátyás korán meghalt, Corvin János pedig üres fejű volt. Renaissanceunkat elrontotta a török. Negyvennyolcban jött az orosz. A kiegyezés után reményt rebbentettek, munkát akadályoztak a törvényhozói munka tisztességhelyét üres hangzavarral megtöltő hazafiak.

Minden lépéssel tized kell lépünk, hogy legalább nagyjából segítsünk elmaradottságunkon s a legnagyobb energiával kell arra törnünk, hogy az üres és nemzetrontó szónoki frázisokat kiirtsuk s helyükbe a komoly realitás munkát tegyük, amely egyedül tehet bennünket a népek nagy harcában versenyképessé.

Fajunk jellemében, jól láthatjuk, megvan a jónak minden alap eleme. Bölcsen vegyíteni tudó oly erélyvel, oly szép egész válhatnék belőle. Rajta. Fejlesztjük ki. — Vegyünk föl hatásokat, de úgy dolgozzuk föl azokat, hogy lényünk erősítésére és képzésére szolgáljanak. Legyen arányban befogadóképességünkkel az átalakító, mindent magyarrá tevő öserő. Ha már kölcsönöznünk kell műveltségi formákat és elemeket, legjobbat az angoltól kölcsönözzünk.

Minden ami nagy és követésre méltó, ami egy nemzetet képessé tesz arra, hogy más országokra és más népekre képzőleg hasson, az az angolban meg van. A tudományok magas fejlettsége, rendkívül gazdag és nemes irányu szépirodalom, igazi szellemi műveltség s az egész gondolkodásnak

humanisztikus, általánosan emberi s a világfejlődés magaslatán álló színezete, mely akkora igazságérzettel egy európai nemzetben sincs meg. Az érintkezés meglevő pontjait az angollal megragadni, továbbfejleszteni, első feladata művelődésünk irányozóinak.

Vegyünk tőle tartalmi súlyt s haladni készítő hatást, amennyije van s állítsuk bele magyar szellemi világunk mérlegébe. Szabadítsuk a hatások halmazára lelkünk világlátó erőit. Nemzeti életünk autonómiaja szellemi műveltségünkön épül. E hegyen áll szabadságunk vára. Rajta munkára. A rangfokozatot a népek millió közt jellemünk és intelligenciánk jelöli ki.

A hatások arra való, hogy tette gyujtsák a lélek teremtői erőit, fölfakasszák az akarat eliszaposodott forrásait s szép és erős magyar jellemet alakítsanak, amely az élet komoly munkásságait értéktesíti.

IDŐJÁRAS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárásai jelentése.

Június 22.

Barométer — délután 1:38 órakor: 759,2 mm.
Hőmérséklet: maximum 25,0 C°, min. 10,5 C°. Csapadék: 2,1. Felhőzet: Cu. 7. Szélirány és erősség: NE. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Változékony. Széles. Hűvös. Elvéve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasás. (Tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélküli 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel, 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet; Ci — firtősfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, N — esőfelhő, Ci — St — felhőfátyol, Ci — Cu — bányafelhő, Cu — St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak, S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szél erősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

„TORONTÁL“ tárcája.

A hasonmás.

— És ön egyedül jön lakni a mi szomorú városunkba? — kérdezte a préfeté asszony.

Girandoles, egy magas, szőke legény, nagyon előkelő arccal, a legcsekélyebb zavar nélkül felelte a hozzá intézett kérdésre:

— Nem, asszonyom, velem van a testvérem, mióta elvesztettük szüleinket.

— Fiatalabb vagy idősebb önnél?

— Mi teljesen egy idősek vagyunk, asszonyom.

— Ikerk?

— Igen, ikrek és nagyon bajos megkülönböztetni bennünket egymástól. Mert annyira hasonlítunk egymáshoz, hogy még magunk is csalódsába esünk és meg kell csipnünk magunkat, hogy megtudjuk, melyikünkkel van dolgunk.

A préfeté asszony, ki nagyon csinosnak találta a fiatal embert, jót nevetett ezen a tréfán. Pont-Archeveque városában nem sokat mulattak és jelentékeny segélyforrás lesz az a jó nevelésű két fiatal ember a hosszú téli esték eltöltésére. Érdeklődéssel folytatta tehát:

— Elhozza a testvérét is, ugy-e bár?

— Oh, az én testvérem vad ember, asszonyom, könyvmoly, ki borzad a társaságtól. Soha izlés nem volt eltérőbb, mint a mienk két látszólag annyira hasonló külsőben. Amely örömmel szentelem én a társadalmi követelményeknek hivatalos teendőim mellett fenmaradt időmet, annyira irtózik ő az ártatlan szórakozásoktól, melyek a jól nevelt embereket foglalkoztatják.

— Remete tehát?

— Oh, asszonyom, nem egészen.

— És Girandoles egy pár szót hebegett a megyefőnökné fülebe, ki élénken folytatta:

Pedig csak a tisztességes nők a valódi nők! Girandoles kétértelműleg mosolygott, mi azt akarta mondani: Most már tudom, kivel van dolgom.

— És szeliden összedörzsölte a két keztyűs kezét.

Pár perc múlva bucsut vett Denizotné asszonytól, a megyefőnök nejétől.

Elfelejtetem mondani, hogy Girandoles most neveztek ki megyei tanácsossá Pont-Archevequebe és hogy ez a beszélgetés a hivatalos látogatás közben folyt le, melyet felebbvalója nejevel tett.

Denizotné másnap, mint jó kisvárosi asszony sorra látogatta a barátait és mindenütt felvette a kérdést:

— Láttad már a Girandoles-fiukat?

— Ah, hát több személy az új megyei tanácsos?

— Két testvér, édesem, két iker, valószínűleg: két teljesen egyforma lehetlen egyiket a másiktól megkülönböztetni.

— És te láttad őket?

— Az imént találkoztam velők. El voltam képedve. Ugyanaz az arc, ugyanaz a termet, ugyanaz a járás ugyanaz a hang.

— Hát beszéltek hozzád?

— A tanácsos illőnek tartotta bemutatni nekem a testvérét. Ugy látszik, hogy ez egy kissé vad fiú, de rendkívül taunt. Reményem, hogy mi majd kiverjük a bogarat a fejéből.

— Milyen kellemetlen lehet ennyire hasonlítani egymáshoz. Ha nekik volna, én mesterséges különbségeket csinálnék köztük, például más hajviselet, másforma ruhákkal.

— Mit gondolsz, édesem! Az anyjok, egy szent asszony, akit jól ismertem, mikor még gyermek voltam, rendkívüli gyönyört talált abban, hogy teljesen egyformán öltöztesse őket és halálos ágyán megeskette őket, hogy sohasem mondanak le erről a szokásról. Az ilyen dolog szent szokott lenni!

— És Denizotné az ellágyulás könyeit érezte a szemébe tolni saját hazugságának szépsége előtt.

— Ártatlan hazugság, mondanak önk; egészen természetes toldása egy ténynek, melyről azt állította, hogy látta, mikor pedig csak hallotta.

De hát így támadnak a legendák. A csodák híre csak így módon állapított meg egy olyan pillanatban, mikor valami bohó fráter, vagy naiv lélek által kitalált hirre valaki egész hangosan rámondja: Én láttam!

Addig semmi tényleges, de e kiáltástól kezdve ünnepélyes bevonulás a történelembe.

— És Denizotné asszony látta!

— De hihetetlen, hogy sohasem lehet együtt látni őket!

— Mert hát nincs szerencsénk, édesem. Miután Denizotné beszélt velük.

Ez volt a beszéd tárgya a következő héten a város asszonyai között. Később hozzászóltak, hogy csak azt látták a két testvér közül, akivel mindenütt találkoztak. Különben sohasem mulasztották el megkérdezni tőle:

— És hogy van a kedves testvére?

— Valóban nem tudom. Mert a szegény fiú dolgozott egész éjszaka és még nem kelt fel, mikor én eljöttem hazulról.

— És aztán ez volt az egész. Azonban egy Ginestou nevű nő, kinek adópénztáros volt a férje és aki nagy vetélytársa volt a préfetének, nem akart ezzel szemben még csak látszólagos hátrányban sem maradni és egy napon ujjelentette, hogy ő is találkozott a Girandoles urakkal. Sőt hozzá tette, hogy nem hasonlítanak annyira egymáshoz, mint állítják s hogy együgyű liba, aki összetéveszti őket egymással.

— Erre csakhamar a város összes női lakossága látta az új tanácsos testvérét; sőt mással nem is találkozott, csak azzal.

— És Girandoles gyakran hallotta ezután:

— Épen most láttuk az én testvérét. Mért nem szórakoztatja őt? Előli magát a sok tanulással, sápadt volt, mint a fal, szegény.

Girandoles beérte gyenge vállvonagattással s szemöldökei fájdalmas összehúzásával. Gyöngéd viszony fejlődött ki, mint előre látni lehetett, közte és a préfeté közt, ki többször látta őt esténként varrólányoknak kurizálni. De egy sző megakasztotta feltékeny ajkain a panaszokat:

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap regge 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán, aki ma délelőtt a földművelésügyi miniszterium által kiküldött bizottsággal a Komoly-szigeten járt, ma délután visszautazott kurjácskai őrtokára.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen különböző folyó ügyeket intéztek el.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Krizsánics Géza nagybecskereki segélydíjas pénzügyi számgazdornokot a lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté nevezte ki.

— **A nagybecskereki munkásházak.** Mint ismeretes, Jankó Ágoston alispán kezdeményezésére a vármegye törvényhatósága lépéseket tett azért, hogy Nagybecskereken is létesítsenek munkásházakat. A törvényhatóság kérte is a földművelési minisztert, hogy a kincstári erdő mellett levő kincstári területeket engedje át munkásházak számára. Ma azután több, Torontál-vármegyét érdeklő ügyben Radisics István min. oszt. tanácsos vezetésével bizottság érkezett Nagybecskerekre, amely behatóan megtekintette a munkásházak céljaira kért területet, hogy a tapasztalatainak megfelelő javaslatot dolgozhasson ki. A szemlén a bizottság tagjain kívül megjelent dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, Csernovics Diodor jószágkormányzó, dr. Perisics Zoltán polgármester és Menyhárt Károly kincstári ispán. A kincstári területek megszemlélése közben dr. Perisics Zoltán polgármester kérte, hogy a kincstári erdőt adják a városnak. Csernovics Diodor jószágkormányzó kijelentette, hogy javaslatot tesz arra nézve, hogy a miniszter az erdőt használatra engedje át a városnak, úgy, hogy köteles annak jókarban tartásáról gondoskodni.

Innen a bizottság elment a Jankó Ágoston által létesített munkásházákhoz, amelyek a kórház mellett fekszenek s ahol négy és fél holdon 35 földnélküli szegény munkásember

— Nem mondtam-e, hogy a testvérem borzasztón könnyű erkölcsű?

— Mennyivel jobban szeretlek téged! És megnyugodva, a szép Denizotné nehéz, fehér karjaival átölelte kedvesének s öke fejét.

Egy napon egy kétségbeesett szabó jött panaszkodni a préfáthez, hogy nem tudja a pénzét Girandelektől megkapni. A nagylelkű Denizot nem is szólt róla a fiatal tanácsosnak és letorkolta a szabót:

— Maga bizonyosan a testvérenek hitelezett, ne járjon a nyakamra a panaszaival. Ha Girandoles megtudná, rágalmazási pört indítana maga ellen és megkapná, amit megérdemel.

A hitelezők áradata azonban csakhamar dagadt, mint a tenger. A préfét ur azonban szilárdan tartotta magát a viharral szemben:

— Nem tehet róla ez a szegény fiú, — mondta — ha a testvére gonosz csont és fizetés-képtelen adós. 1789-óta az emberek nem felelősek a rokonait hibáért.

És Girandoles annál nagyobb tekintélyben állott a kis város társadalmán előtt. Semmi célzást nem tettek boszantó rokonságára. De néha ő maga is égre emelte szeméit, mint valami mártír és halkán susogta:

— Szegény Raoul! Szegény Raoul! Csaknem annyira sajnálták őt, amennyire becsülték.

Megértettem önökkel, ugy-e bár, az én külön diszkréciómmal, hogy Denizotné és Ginstouné nem szerették épen nagyon egymást. Jóindulatu szándék volt-e Girandolestól, hogy míg a préfétne kedvese maradt, egyúttal a pénztárosné szeretőjévé is lett? Nec pluribus impar, mint egy rátartó példaszó mondja. Meglehet. De talán egyszerűbben képesnek találta két különböző illatu rózsának a szirmait tépegetni. Denizotné ugyanis pompásan szöke, míg Ginstouné barna volt, mint a csillagatlan éjszaka.

Denizotné egy idő óta sejtette, hogy Ginstouné csalja a férjét, az a machiavelista terv fogamzott tehát meg az agyában, hogy meglepje

gazdálkodik nagy buzgalommal és szép sikerrel. A bizottság örömmel látta e kiválóan hasznos szociális kezdeményezés eredményét: s a szegény munkásemberek megelégedettségét, hogy egy darabka földhöz jutottak.

Ezután a bizottság kirándult a tiszai „Komoly“-szigetre, ahol kincstári füztelep van, a melyet a víz árja azonban sokszor veszélyeztet. Ennek elhárítására nyári gátakat építenek a telep körül s ennek helyes megoldására tartott a bizottság beható helyszíni szemlét.

— **Utóállítás.** A város főjegyzői hivatala, mint katonaugyosztály ezután is közli, hogy Nagybecskereken a legközelebbi utóállítás folyó hó 28-ikán délelőtt 9 órakor lesz a Rezsó-laktanyában.

— **A nagybecskereki vízvezeték ügye.** Dr. Perisics Zoltán polgármester a napokban közölte az országos vegyésznek a próbakut vizére vonatkozó rendkívül kedvező véleményét dr. Forbáth Imrével, akit a város a Nagybecskereken létesítendő vízvezeték terveinek az elkészítésével bízott meg. Forbáth most leveltel intézett Perisics polgármesterhez, amelyben közli vele, hogy a jövő hét folyamán le fog jönni Nagybecskerekre, amikor véglegesen meg fogják állapítani a módokat, amelyek szerint a vízvezeték tervei készülni fognak.

— **A tüzoltóság köréből.** Az orsz. tüzoltószövetségnek legutóbb Veszprémben megtartott kongresszusa alkalmából Szávits Sándor megyei tüzrendészeti felügyelőt az országos szövetség gazdasági szakosztályába beválasztották.

— **Köszönetnyilvánítás.** Liphay István a helybeli árvaház egyik növendékének egy tornaruhát ajándékozott, melyért köszönetet mond az árvaház vezetőjének.

— **A legrövidebb éjszaka és a leghosszabb nappal.** A mai nappal a naptár szerint megkezdődött a nyár; és pedig amint a csillagászok számítják, pontban délután 3 órakor, amikor a nap a Rák-csillagzat jegyébe lép. Közismeretű ugyan, hogy az idő rendesen megcáfolja a naptárt, s eddig is több őszi borokban volt részünk, mint nyári verőfényben, de talán most már belefáradt az idő ebbe a csufofódásba s a hivatalos nyárral a valóságos nyár is megkezdődik. A mai napnak különben nem az a legérdekesebb momentuma, hogy a hivatalos nyár megkezdődött, hanem az, hogy ma van a leghosszabb nappal s a legrövidebb éjszaka. A jó öreg nap már hajnali 4 óra 10 perckor fölűti a fejét a látóhatár peremén s közel esti nyolc óráig: csillagászati pontossággal 7 óra 51 percig tűz reánk, vagyis 15 óra és 41 perc hosszat, úgy, hogy az

öt. Sikertűt is neki és szemtől szemben látta magát Girandoles urfival, az övével! Mert az a kamélia pompázott a gomblyukában, melyet ő adott neki pár órával előbb, egy ritka kamélia, melynek lehetetlen volt párját találni.

— Nyomorult! — kiáltotta — most má nem mondhatod, hogy a testvéred!

— Nekem sem! — tódította Ginstouné szintén felháborodva, hogy mindent megértett.

— De van-e neked egyáltalában fivéred? — folytatta Denizotné hirtelen ihlet által megszállva.

— Nem! Nincs neki! — fejezte be Ginstouné, folytatva a másikat gondolatát.

— De hát mindketten láttok bennünket együtt! — felelte zavartalanul a megyei tanácsos.

— Maga látta őket!

— Nem, maga!

És a két nő kipirult egyformán, mert mind-egyik megértette, hogy a másik nem ült fel az ő föllentésének.

Girandoles pedig vette a kalapját és tovább-állott.

A préfétne meg a pénztárosné le akarták a dolgot leplezni, a legenda azonban, melynek ők voltak a szerzői, nagyon jól ki volt eszelve. Senki sem hitt volna nekik. Mindenki nevetett volna rajtuk. Kénytelenek voltak tehát hallgatni és elnyelni szenvedett sérelmüket; mert Girandoles még egy évnél tovább hivatalában maradt és hivatalosan jó arcot kellett előtte vágni, hogy minden gyanút kikerüljenek.

Mikor aztán a nagylelkű Denizot ajánlatára a miniszterium előléptette, Girandoles szomorun mondta a préfétnek, amint a férje jelenlétében bucsút vett tőle:

— Szegény fivéremet azonban nem viszem magammal, nagyon sok kellemetlenségem volt miatta.

— Okosan teszi, kedves barátom, — helyeselte Denizot erős kézzorítás közben.

És Pont-Archequeben még ma is, sokat beszélnek a Girandoles testvérek rendkívüli hasonlatosságáról.

Armand Silvestre.

éjszakai sötétség csak 8 óra 19 percig tart. Ez a sötétség is inkább homály s a fehér nyári éjszakák korszaka ez. Sajnos, hogy ez a gyönyörű világosságos idő rövid ideig tart, bárhogyan is vágyik az emberiség a világosság után. Holnap már egy perccel rövidebb a nap s azután fokozatosan egyre jobban rövidül s a szépséges nagy világosságra megint következik a ború, a sok sok homály, amely haj, mindig több ezen a világon a ragyogásnál.

— **Záróvizsgálatok a nagybecskereki leányiparos-tanonciskolában.** A nagybecskereki leányiparos-tanonciskolában f. évi június hó 18-án kezdődtek meg az évről vizsgálatok. Az első osztályban Oldal Antal, a másodikban Steinitzer Géza elnöklése mellett Dunai László és Szabados Géza keresk. iskolai tanár, Kuss Berta és Istvánffy Károly vezették a vizsgálatot. Az előkészítő osztályban Streitmann Antal főgimn. tanár foglalta el az elnöki széket. Mind a három elnök megelégedéssel látta, hogy ez a fiatal intézmény, mely létesülését agilis vezetőjének Bányai Jakab igazgatónak és Streitmann Antal tanár erkölcsi támogatásának köszöni, feladatának kitünően megfelelt. Művelt, szakképzett leányiparosokat nevelt a társadalomnak s ezzel jótékony hatással van a hazai ipar fejlesztésére és a nemzeti nőnevelésre. Az iskolába 153 tanuló iratkozott be, ezek részint ruha és fehérműi varrással foglalkoznak, részint divatúrus üzletekben, vagy a szőnyeg-, cukorka- és harisnyagyárakban vannak alkalmazva. Valamennyien kézmű és gyáriparral foglalkoznak. A növendékek csinos és tiszta megjelenése, komoly magaviselete, az írásbeli dolgozatok és rajzok jeles volta, az egyes tanérek kiváló buzgalomáról s a fényes siker a leánykák szorgalmáról tett bizonyosságot. A helybeli Közgazdasági bank Dunai tanár kérésére 2 db 10 koronás aranyat ajánlott fel a két legjobb tanuló részére. Azonkívül az intézet igazgatója gondoskodott arról, hogy a kitűnő tanulók jutalomkönyvet kapjanak. A tanév folyamán Stegmüller Károly budapesti ipariskolai igazgató, ipari szakfelügyelő látogatta meg az intézetet. Köszönetet mondott az iskola megteremtőjének Bányai Jakab igazgatónak az intézet szervezéséért. Elismeréssel adózott a lelkes tanfőúrunk, aki nehéz viszonyok között sok akadályokkal küzdve ezt az intézményt fenn tudja tartani. Szívvel óhajtaná ha az iskola végleges állapotba jutna. A vármegyének minden nemese iránt melegen érdeklődő felügyelője Grósz János a miniszterium által kiküldött szakfelügyelő, valamint a helybeli felügyelő-bizottság képviselői a két év óta működő iskolát házigazgató, kiváló kulturális intézménynek tartják, minek folytán joggal állíthatni, hogy ennek az intézménynek a fenntartása, úgy erkölcsi mint anyagi támogatása most már a város közönségének fontos érdeke.

— **A nagyikindai fuinternátus.** A nagyikindai fuinternátusban az 1911-12. tanévre szóló felvétel megkezdődött. Felvételi csak korlátolt számban. Felvételnél elemi, polgári iskolába és gimnáziumba járó nyilvános vagy magántanulók. Felvételi díj 30 korona, egy havi ellátás 50 korona. Részletes ismertetőt ad a fuinternátus vezetősége Nagyikindán, Magyar-utca 2767.

— **A Messinger-intézet zenevizsgálója.** Színes ünnepség keretében tartották meg tegnap a Messinger-féle leánynevelő-intézetben a zenevizsgát, nemkülönben az ifjúsági önképzőkör zárógyűlését. A zenevizsga délután 3 órakor kezdődött az intézet díszes tornacsarnokában, ahol díszes közönség hallgatta végig a növendékek által előadott zeneszámokat. A közönség soraiban ott láttuk dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyzőt, Szilágyi Lajos törvényszéki bírót, dr. Magyar Károlyt, Haidegger Ödönt, a főgimnázium, a felsőkereskedelmi és polgári iskola tanárait, azonkívül a nagyszámu és díszes hölgyközönséget. A zenevizsga a következő műsor szerint folyt le: Schmidt: „Polonaise“, két zongorán előadták Deutsch Antónia, Szilber Irénke, Pozojevich Vilma és Abonyi Ilus. Necke: „Hazai hangok“, négy kézre előadták Dembitz Aranka és Szehr Ilus Streabog: „Pas redoublé“, hat kézre előadták Varady Edith, Kohn Margit és Dembitz Ilus. Hummel: „Le postillon“, négy kézre előadták Turinszky Vera és Krnits Kruna. Erkel: „Hunyadi-induló“, hat kézre előadták Jankahidacz Ilonka, Eisler Istványa és Kálmán Margit. Maillar: „Les dragons de Villars“, négy kézre előadták Havlicsek Gizi és Paul Mariska. Paderevski: „Menuet“, négy kézre előadták Eibenschütz Margit és Szamere Ilus. Ganz: „Qui vive“, négy kézre előadták Turinszky Rozsi és Braun Gizella. Lemoine: „Le soleil de ma Bretagne“, szavaltá Billitz Klára. Smith: „Chanson Russe“, négy kézre előadták Talvy Boyanna és Schatz Magda. Schulhoff: „Valse brillante“, négy kézre előadták Mayer Piri és Bugarszky Leposzava. Lincke: „Lysistrata“, két zongorán előadták Edelmán Etus és Edelmán Aranka harmóniumon kísérté Gulácsy Erzsike. Pouray: „Les Batelliers“, kardal szólókkal, kísérté Maximceev Lyubinka. Holst: „Le bouquet de la Reine“, négy kézre előadták Veinovic Olga és Tramer L. Schulhoff: „Nocturne“.

előadta Marek E. Gutmann: „Tourbillon”, két zongorán előadták Magyar Piri és Gulácsy E. Bizet: „Carmen”, harmoniumon játszta Maximcsev Lyubinka zongorán kísérte Marek Erzsike. Liszt: „Le rossignol”, előadta Edelmann Etuska. „Tanulni kell”, monolog, írta Farkas Imre, szavalta Stengl Gizi, Dreyschock: „L'inquiétude”, előadta Maximcsev Lyubinka. Mendelssohn: „Rondo capriccioso”, két zongorán előadták Talvy Ella és Spiegel Ibolyka. Rossini: „Stabat Mater”, előadta Veinovic Olga. Kovalski: „Marche hongroise”, két zongorán előadták Maximcsev Lyubinka, Bergenthal Ella, Grósz Emma és Dormut Etuska. Stojanovic: „Jancsi és Juliska”, daltéka szólókkal. Végül felolvasták az önképzőkör ezévi működéséről szóló jelentést, kiosztották a pályadíjakat s ezzel a szép sikerű ünnepe végét ért. Itt említjük meg, hogy az egyes számok betanításáért Kalnicka Helén, Rohuska Vilma, Elija s Mariska és Józsika, Scheucher Hermin és Schalkovszky Berta zenetanítókat illeti az elismerés.

— **A kiszombori országos vásár.** A kereskedelmi miniszter folyó évi 36.607. számú rendeletével megengedte, hogy Kiszombor községben a minden évben virágvasárnap előtti vasárnapra eső országos vásár ezentúl állandóan virágvasárnapon, a minden évben Nagybaldogasszony napja előtti vasárnapon tartott országos vásár pedig azokban az években, amelyekben az augusztus 19 előtti vasárnap és az augusztus 15 előtti vasárnap összeesik, ezentúl augusztus 15-ikét, vagyis Nagybaldogasszony napját megelőző második vasárnapon tartassék meg.

Irodalom.

* **A ház.** A Székely Dezső és Málnai Béla szerkesztésében megjelenő „A ház” című művészeti folyóirat legújabb 3-4-ik száma most jelent meg vaskos kötetben a következő tartalommal: Cikkek: Kultura akták közt. Dömötör István. — Építkezések. Oszkár Fuchs. — Rippl-Rónai József emlékezése Relle Pál. — A német iparművészet Párisban. dr. Lázár Béla. — Oszályépítéset. Gerő Ödön. — Az Oriens művészetéről. Vitéz Miklós. — Szinpadai arányok. Bárdos Artur. — Jegyzetek: A Kéve kiállítása. — Pör Bertalanról és az új művészetéről. — Műcsarnok. — Művészet az utcán és a nyilvános helyeken. Illusztrációk: Egykori építés- engedélyezési tervek és okiratok. A Budapest szék.-föv. mérnöki tervtárából és a szék.-föv. muzeumból. — A Kéve kiállítása. — Bauer és Guttmann építészeti művei. — A keleti művészeti kiállítás. — Mellékletek: Tervmelléklet egy építési engedélyhez 1816-ból. Kassalik Ferenc. — Pör Bertalan, olajfestmény. — Hivatal Anikó arcképe a Történelmi muzeumból. — Építés- engedélyezési beadvány, mellékletekkel, 1815-ből. — A folyóirat szerkesztősége Budapest, VI., Andrássy ut 77. sz. Kiadóhivatal VIII., Főherceg Sándor-tér 3. sz.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A költségvetés vitája. — Az igazságügyi tárca.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban csöndes mederben folyik tovább az igazságügyi tárca vitája, amelynek során ma az igazságügyi miniszter is felszólalt, hosszabb beszédben reflektálván az eddig elhangzott felszólalásokra.

Az ülés elején betérjlesztették a pénzügyi bizottság jelentését az új indennitásról.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt, akinek előterjesztései után

Hegedűs Lóránt betérjlesztte a pénzügyi bizottság jelentését az indennitásnak egy hónappal való meghosszabbításáról.

Ezután áttértek

az igazságügyi tárca

vitájának a folytatására.

Az első felszólaló ma Simonyi-Semadam Sándor néppárti volt, aki a költségvetést nem fogadja el

Utána Székely Ferenc igazságügyminiszter szólal fel s reflektál a vitában eddig elhangzott felszólalásokra, minden irányban megnyugtató magyarázatot és felvilágosítást nyújtva. Kifejti, hogy az igazságügy terén tett eddigi intézkedések

minden vonalon a helyzet javítását célozzák s már eddig is kellő eredményt lehet tapasztalni. Hangoztatja, hogy az uzoratorvény s a biztosítási törvény revíziója már készen van s még ebben az ülés-szakban be fogja terjeszteni. Kéri a költségvetés elfogadását.

Csermák Ernő Justh-párti a költségvetés ellen beszél.

Az ülés folyik.

A véderőreform.

A véderőbizottság letárgyalta. — Juliusban kerül a Ház elé.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A véderő-bizottság tegnapi ülésén letárgyalta a véderőreformról szóló törvényjavaslatot. A bizottsági tárgyalás mindvégig nyugodt mederben folyt, a minthogy a minden ízében modern és humánus javaslat az ellenzéknek a szenvedélyes vitázásra alkalmat nem is szolgáltatott. Pénteken a véderőreform a pénzügyi bizottság elé kerül, melynek hivatása lesz, hogy a javaslat finánciális kihatásait megvizsgálja.

A kormány nagy nyugalommal tekint a pénzügyi bizottság tárgyalása elé is, mert kétségtelen, hogy amiként katonai szempontból sikerült neki beigazolni a véderőreform kiválóságát, azonképpen be fogja bizonyítani azt is, hogy a reform pénzügyi terhei azoknak óvatos és hosszú esztendőkre való felosztása mellett az ország pénzügyeit túlzott mértékben megterhelni nem fogják.

A véderőreformról szóló bizottsági jelentés július elején a Ház elé kerül, úgy, hogy a költségvetés letárgyalása után a Ház akadálytalanul hozzáfoghat a véderőreform megvitatásához. A nemzeti munkapárt a véderő vitába igen lelkes hangulatban megy bele, mert a pártban egyhangú a vélekedés, hogy a kormány a javaslatokat az ország előtt önérettel képviselheti. De a többség a harcban mint igen jól fegyverezett és kitűnően szervezett hadsereg is fog bemutatkozni, mert a pártnak a határozatképesség fentartását célzó jelenleg folyó beosztása alkalmából kitűnik, hogy a munkapárti képviselők példás kötelességtudással áldozzák fel egyéni kényelmüket annak a nagy országos érdeknek, mely a véderőjavaslatok elintézéséhez fűződik.

A budapest—bécsi repülés.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Lovag Künstler százados ma hajnalban repülőgépen felszállott és reggel 6 óra 18 perckor Budapestre érkezett. Bier főhadnagy és Miller főhadnagy holnap reggel szállnak fel, hogy Bécsbe repüljenek.

Az angol koronázás.

Budapest, június 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Londoni távirat szerint ma délelőt kezdődött ott az angol koronázási ünnepség, káprázatos pompával és óriási néptömeg jelenlétében. A koronázáson a világ minden nemzete képviselve van. A koronázást a Westminsteri apátságban a canterbury-i érsek végezte.

Az osztrák választások.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a legutóbb lezajlott pótválasztások folytán az új osztrák Reichsrath képe alaposan meg fog változni. Különösen megerősödve kerül a parlamentbe a német nemzeti szövetség, amelynek a tagjai az eddigi 76 számról 104-re szaporodtak, míg a keresztényszocialistáknak eddigi 95 főnyi tábora 76-ra esett vissza. A szociáldemokraták, akiknek eddig 78 mandátumuk volt, most

71 mandátummal rendelkeznek. Megerősödve kerülnek be a parlamentbe a cseh agráriusok is, akiknek az eddigi 28 mandátumuk 6-al szaporodott meg, ellenben a cseh kierikálisok erősen letörtek, mert eddigi 17 mandátumukból csak 7 maradt. A többi kisebb pártok és párt-töredékek számarányai nagyjából változatlanok.

A békéscsabai dráma.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Békéscsabáról sürgönyzik: A békéscsabai dráma tárgyalását ma is 9 órakor folytatta a bíróság. A tanúk közül elsőnek ma Ladányi Józsefet, Achim sógorát hallgatták ki, aki arról tett vallomást, hogy Achimot a lapalapításba és a támadásokba beugratták. Zsilinszky Margit, a Zsilinszky fiuk huga és Martincsek Zsuzsa cselédjük azt vallják, hogy a Zsilinszky fiuk állandóan revolverrel jártak. Dr. Riedl bírósági jegyző elmondja, hogy a gyilkosság előtt való este beszélt a Zsilinszky fiukkal, akik kijelentették, hogy Achimtól elégtételt fognak kérni. Baján György, Achim kocsisa azt vallja, hogy ura megbízásából sok embert megvert. Feuler László és Pongrácz István gimnazisták hallották, mikor az előtte való este Achim az utcán állva, az arra járó urinokról meggyalázó módon beszélt. Szabó Sándor gimnazista a gyilkosság előtt való napon együtt utazott Achimmal s nála látta azt a botot, a melyről Achimék tanui azt mondják, hogy az nem szokott nála lenni. Säuler Ede békéscsabai főszolgabíró vallja, hogy a gyilkosság után beszélt a Zsilinszky fiukkal, akik azt mondták neki, hogy mikor beléptek Achimhoz, az rájuk támadt és megverte őket. — Achimné indulatosan közbeszólt, amire az elnök rendreutasítja. Ugyiszintén rendreutasítja az elnök Fényes Samut, Achimné képviselőjét is, aki meggyanúsítja a főbíró. Dr. Rencvác Elek kórházi orvos azt vallja, hogy Achimon lehetett volna még segíteni, de nem engedte magát operáltatni, a későbbi operáció azután már hiábavaló lett volna. Délben dr. Kenedy Géza védő kijelenti, hogy a védelem többi tanuinak a kihallgatásától eilál. Ítélet valószínűleg holnap délelőtt lesz.

Tözsde.

Budapest, június 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	24 10—
Buza (áprilisra)	24 66—
Zab (októberre)	18 88—
Rozs (októberre)	16 48—
Tengeri (júliusra)	14 60—
Tengeri (aug.)	14 80—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

Köszönetnyilvánítás.

Meleghy Ákos elhunyt alkalmából hálás köszönetet mondunk a Nagyságos Alispán urnak, az elhunyt főnökeinek, kollegáinak és mindazoknak, kik felejtethetlen drága halottunkat az utolsó végtisztelességben részesítették.

Nagybecskerek, 1911. évi június hó 22.

A gyászoló család.

382 végrh. sz. 1911.

643-1.1

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1909. évi Sp. 508/9. sz. végzése következtében dr. Boskovics Dusan pancsovai ügyvéd által képviselt Lukics Anka javára 660 kor. s jár. erejéig 1910. évi november 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1335 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica és juhok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1910. évi V. 416/2. számú végzése folytán 660 korona tökekövetelés, ennek 1909. évi december 20. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 195 kor. 12 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bótos községben, adások lakásán leendő megartására 1911. évi július 5-ik napján d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felültoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi 41. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Perlasz, 1911. évi június 18.

Szecsó Lajos,
kir. jbir. végrehajtó.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi május hó 1-ső napjától.

ÉRKEZIK.	
Nagybecskereki pályaudvarra.	óra perc
Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt . . .	9:28
Pancsováról délután	5:15
Budapest—Szegedről reggel	6:22
Budapest—Szegedről délután	5:04
Szegedről délelőtt	9:25
Budapest—Nagykikindáról este	9:45
Szécsányból este	6:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8:15
Módosról reggel	11:29
Pancsováról reggel	8:27
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:29
INDUL.	
Nagybecskereki pályaudvarról.	
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:15
Szeged—Budapestre délelőtt	10:03
Szeged—Budapestre este	7:24
Szegedre délután	1:12
Nagykikinda—Budapestre reggel	5:10
Zsombolya—Temesvár—Versecről délután	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra délelőtt	11:00
Szécsányra reggel	6:31
Temesvár—módosi vonalon.	
Módosról—Temesvárra délután	2:10
Temesvárról—Módosig délelőtt	11:00
Módos—zsombolyai vonalon.	
Módosról—Zsombolyára délután	1:40
Zsombolyáról—Módosra délután	5:30
Szécsány—verseoi vonalon.	
Szécsányról—Verseczre minden csütörtök és vasárnapon reggel	5:30

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szálló.

A vételár hátralevő része évi részletekben törleszthető. A szállót esetleg két parcellában is eladják. —

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
472-x 15

≡ Irodai ≡ alkalmazott felvétetik

helybeli iparvállalatnál. —
— Cim a kiadóhivatalban.

Uradalmak, mezőgazdák, cséplő-gép tulajdonosok figyelmébe!

Mentőszekrény

cséplőgépekhez, valamint a mentőszekrényhez tartozó összes cikkek külön is kaphatók

Melkuhn Dezső drogériájában

Nagybecskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

Ugyanott az összes állatgyógyászati, gazdasági és fertőtlenítő cikkek is jutányos áron beszerezhetők.
608-32.13

Nők legforróbb vágya**szépnek lenni.**

Ezt legkönnyebben érhetik el a
553-20.5 Hajós-réle

ARADI IBOLYA-CREME
használatával. Meglepő gyorsan tüntet el

szepítőt, májfoltot, bőrvörösséget
és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér,
1 doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 kor.
20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 korona.

Kapható a készítőnél;

Hajós Arpad gyógyszerárán Arad.

Az ország minden nagyobb gyógyszerárán,
drogériájában és illatszert kereskedésében.

Nagybecskereken: **Melkuhn Dezső** ur
drogériájában.

Ne vegyen szivattyút, míg meg nem nézi.

vagy ajánlatot nem kér
eredeti **fagymentes**

Garweus'
szivattyuk

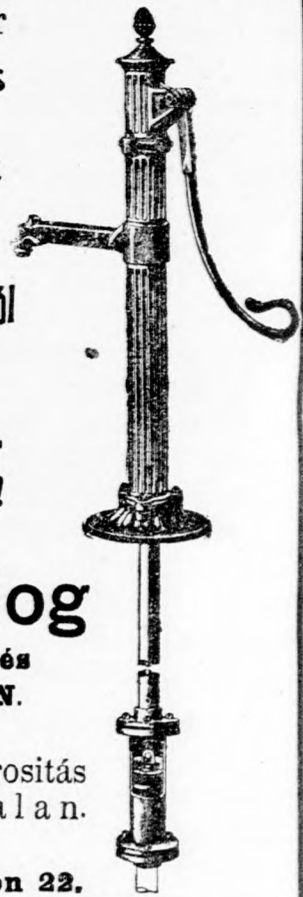
Gyári raktár leg-
olcsóbb áron!

Berényi Bódog

VAS- és ércárkereskedés
NAGYBECSKEREKEN.

Költségvetés és felvilágosítás
levélbeni küldésekre díjtalan.

Telefon 22. : Telefon 22.
633-10.1

Melencén, a gyógyfürdő tö-
szomszédságában ujonnan épült
12 szobás házamban

vendégszobák

jutányos áron kaphatók.

Ott helyben jó magyar konyha is van.

Tisztelettel: **Ruzsa Ferenc,**
háztulajdonos.

642-3.1

522-6.12.4

Szerszám olaj

literje 48 fillér, 5 kilós bádog-
kanna 4 korona bérmentve.

Szerszám kenőcs,

fekete és sárga kilója 60 fillér,
5 kilós bádogdoboz 4-50 kor.
bérmentve.

Keserűsítő kilója 20 fill., postacsomag 2-50

Ricinusolaj lit. 1-80 kor., postakanna 7-50

Creolin literje 60 fill., " 5-

Carbolinum lit. 24 " " 3-50

Naphtalin kilója 60 " " 3-50

Kék vitriol kilója . . . . . -68

Vaselin kilója 60 fillér, 1 és 2 korona.

Nyeressósav, szalamiakszesz s egyéb gazda-
ságoknál szükségeltet droguák jutányosan.

Kovács Sándor drogériája
Nagybecskereken.

Telefon 43.

Telefon 43.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.